

Нікітіна І. В., Сидляренко О. Л., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Омельченко Г. В., асистент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН В СФЕРІ ТРАНСКОРДОННОГО БАНКРУТСТВА

Процеси глобалізації підсилюють роль великих транснаціональних компаній, які сьогодні займають важливе місце у міжнародній торгівлі. Тому важливим аспектом регулювання діяльності таких учасників міжнародної торгівлі стає банкрутство.

Відомо, що банкрутство є природним явищем в системі світової торгівлі, яке будується на прозорих правилах поведінки учасників економічних відносин, котрі намагаються розв'язати фінансові проблеми. В основі концепції банкрутства лежить просте правило вільного ринку: у конкурентному середовищі мають ви жити ті підприємства, діяльність яких є ефективнішою і товари яких знаходять попит у споживачів [1, с. 459].

Складність проблем, що виникають у транскордонних справах про банкрутство, полягає у досить різних підходах до регулювання відносин неспроможності у різних країнах світу. Досить часто у такій категорії справ виникають конфлікти між нормами законодавства навіть тих країн, що належать до однієї правової сім'ї [2, с. 78]. Тому очевидним постає питання щодо уніфікації правових норм в сфері регулювання правових відносин з іноземним елементом, що є перспективним напрямком розвитку сучасного міжнародного приватного права.

Законодавство про банкрутство спрямоване на регулювання важливих суспільних відносин, що виникають між кредиторами і боржником, коли останній не може виконати свої майнові зобов'язання щодо наявного майна.

Уніфікація відбувається переважно шляхом розробки міжнародних договорів. Одним з перших прикладів такої уніфікації може вважатися Договір про міжнародне комерційне право (International Commercial Law Treaty).

Однією з найстаріших міжнародних організацій, що провадять свою діяльність у сфері уніфікації колізійних норм, є Гаазька конференція з міжнародного приватного права (the Hague Conference on Private International Law).

Гаазька конференція з міжнародного приватного права багато років тісно співпрацює з ЮНСІТРАЛ у сфері доробки Путівника для законодавчих органів з питань законодавства про неспроможність (щодо

прийняття Типового закону про транскордонну неспроможність). Цей документ містить у тому числі й колізійні норми, які застосовуються у разі виникнення конфліктів норм права у транскордонних справах про банкрутство.

Донедавна одним з найпоширеніших способів оформлення уніфікованих правил з розв'язання проблем, пов'язаних з транскордонними банкрутствами, було укладення двосторонніх міжнародних договорів. Протягом минулого століття в Європі було укладено низку двосторонніх договорів, які серед іншого містили юридичні засоби розв'язання проблем, що виникають у справах про банкрутство.

Міжнародною організацією, яка має значні результати у виробленні міжнародних модельних документів у зазначеній сфері, є Комісія ООН з міжнародного торговельного права – ЮНСІТРАЛ. Типовий Закон ЮНСІТРАЛ про транскордонну неспроможність (UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency) був схвалений 15 грудня 1997 р. Цей документ містить уніфіковані правила здійснення провадження у справі про банкрутство, в якій присутній іноземний елемент.

Відомо, що сьогодні положення Типового Закону ЮНСІТРАЛ про транскордонну неспроможність пропонуються для введення у національне законодавство України про банкрутство.

З утворенням Європейського Союзу уніфікація законодавства у країнах цього інтеграційного угруповання держав набула нової якості. Особливо це помітно у сфері розв'язання проблем, пов'язаних із транскордонними банкрутствами. Сьогодні в ЄС діє спеціальний нормативний акт, присвячений регулюванню відносин неспроможності у транскордонних справах – це Регламент Ради ЄС 1346/2000 від 29.05.2000 про процедури неспроможності [3, с. 103-104].

Слід констатувати, що спроби міжнародно-правового регулювання відносин транскордонної неспроможності, що вживаються протягом тривалого часу, до цих пір не увінчалися успіхом. Це пояснюється тим, що в області транскордонної неспроможності в набагато більшому ступені, ніж в інших сферах міжнародного приватного права, присутнє прагнення до захисту кожною державою своїх публічних інтересів. Публічні ж інтереси різних держав різні.

Отже, для вирішення проблем транскордонної неспроможності необхідне підвищення рівня довіри між країнами, зближення національних законодавств про банкрутство і на цій основі буде можливе досягнення міжнародно-правової уніфікації регулювання транскордонної неспроможності, що полегшить процес розвитку законодавства і буде запобігати масовим випадкам правової невизначеності в області міжнародного банкрутства в майбутньому.

Література

1. Bufford Samuel L. Bankruptcy Law in European Countries Emerging from Communism: The Special Legal and Economic Challenges // American Bankruptcy Law Journal. – 1996. – Vol. 70. – P. 459-483.

2. Бірюков О. М. Гармонізація законодавства про банкрутство у різних регіонах світу / О. М. Бірюков // Митна справа. – 2008. – № 4. – С. 78-83.

3. Бірюков О. М. Правові норми у сфері транскордонних банкрутств в міжнародних договорах / О. М. Бірюков // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. – 2012. – Вип. 38-39. – С. 103-104.

УДК 34.08

Овіннікова Р. В., студентка,
Економіко-правовий факультет,
Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Науковий керівник: Оніщенко О. В., к.ю.н., доцент

ПРОФСПІЛКОВИЙ РУХ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Актуальність обраної теми дослідження обумовлена наявністю потреби ефективної реалізації нормативних положень щодо представництва та захисту інтересів найманих працівників у контексті реформування трудового законодавства.

Метою даного дослідження є узагальнення наявного теоретичного матеріалу щодо особливостей стану профспілкового руху в Україні на сучасному етапі державотворення, вироблення позиції щодо можливості подолання кризових явищ у діяльності професійних спілок.

Проблематика розвитку профспілкового руху в Україні є предметом дослідження вітчизняних науковців-правників, зокрема, Г. І. Чанишевої, Р. Мамедової, К. В. Женгал, О. А. Дороніної, В. Л. Костюк, Д. О. Зенькова та ін.

Право громадян України на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудових і соціально-економічних прав та інтересів є конституційним правом [1], закріпленим ч. 3 ст. 36 Основного Закону України. Крім того, розгалуженими є міжнародно-правові основи регулювання профспілкової діяльності [2, с. 331–332].

Відповідно до положень Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» професійна спілка визначається як неприбуткова громадська організація, що об'єднує громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності (навчання) [3]. Профспілки, їх об'єднання є суб'єктами таких видів колективних трудових правовідносин як: ведення переговорів і укладення